

Національний банк України
Департамент монетарної політики

Монетарний ОГЛЯД

за II квартал 2010 року

Головне

Економічна та монетарна ситуація в Україні упродовж першого півріччя 2010 року зазнала позитивних змін, які свідчать про те, що економіка України наразі вийшла з гострої фази економічної та фінансової кризи і перейшла до етапу посткризового відновлення. Зокрема, для грошово-кредитної сфери в цей період характерними були такі тенденції:

- *збільшення пропозиції іноземної валюти*, що сприяло зміцненню гривні і дало змогу Національному банку України відновити операції з купівлі іноземної валюти. **Курс гривні до долара США** на міжбанківському валютному ринку в цей період зміцнився на **1,09%** – до **7,9053** грн. за 1 дол. США;

- *поступове відновлення довіри вкладників як до банківської системи, так і до грошової одиниці України – обсяг коштів населення* в банківській системі збільшився на **13,7%**, а *коштів юридичних осіб* – на **6,0%**. Лєвова частка приросту коштів населення та весь обсяг приросту коштів юридичних осіб припадає на депозити в національній валюті, що свідчить про зменшення інфляційних та девальваційних очікувань;

- *зменшення вартості коштів – середньозважена вартість кредитів* у національній валюті зменшилася з **19,6%** у грудні 2009 року до **14,1%** у червні 2010 року, у той час як *середньозважена вартість депозитів* у гривні в цей період зменшувалася повільніше – з **14,0%** до **9,6%**.

Таким чином, основні тактичні завдання, що були актуальними в період загострення кризи (забезпечення своєчасності проведення банками розрахунків, стабілізація роботи банківської системи, збалансування ситуації на валютному сегменті ринку), значною мірою можна вважати виконаними.

Реальний сектор економіки

Показники майже всіх видів економічної діяльності в першій половині 2010 року демонструють позитивну динаміку, що значною мірою було зумовлено низькою базою порівняння минулого року.

За підсумками січня – червня поточного року зростання **індексу промислового виробництва** становило **12,0%** порівняно з відповідним періодом минулого року.

Довідково: індекс промислової продукції протягом січня – червня 2009 року порівняно із аналогічним періодом попереднього року знизився на 31,0%.

Найбільш високими темпами зростало виробництво експортоорієнтованих галузей, яке стимулювалося сприятливою зовнішньоекономічною кон'юктурою внаслідок поступового відновлення світової економіки. Так, зростання *виробництва металургії* за перше півріччя 2010 року становило 19,1%, *машинобудування* – 30,1%. Середня завантаженість виробничих потужностей підприємств гірничо-металургійного комплексу становила 75% – 77%.

Водночас стабільний розвиток демонструє **сільське господарство**, обсяги виробництва якого за перше півріччя 2010 року збільшилися на **3,4%** порівняно з відповідним періодом минулого року.

Крім того, у червні продовжилось незначне відновлення активності в **будівництві**. Хоча в галузі все ще спостерігається падіння обсягів робіт, однак третій місяць поспіль відбувається його уповільнення. Так, за 6 місяців обсяг

робіт зменшився на **19,3%** порівняно з відповідним періодом минулого року (-20% за 5 місяців). Покращення динаміки галузі обумовлено передусім зростанням обсягів робіт із розвитку інфраструктури, у тому числі в межах підготовки до Євро-2012.

Продовження в II кварталі 2010 року поліпшення динаміки показників, що характеризують макроекономічний розвиток, позитивно відобразилися на показниках ринку праці. **Реальна середньомісячна заробітна плата** за січень – червень 2010 року порівняно з відповідним періодом попереднього року зросла на **8,6%**. Водночас з початку 2010 року **чисельність зареєстрованих безробітних** зменшилася на **25,0%**, а порівняно з червнем 2009 року – на 39,5%.

Поступова стабілізація ситуації на ринку праці визначала динаміку **обороту роздрібної торгівлі**, приріст якого в першому півріччі 2010 року становив **2,3%** порівняно з відповідним періодом минулого року.

Інфляційні процеси

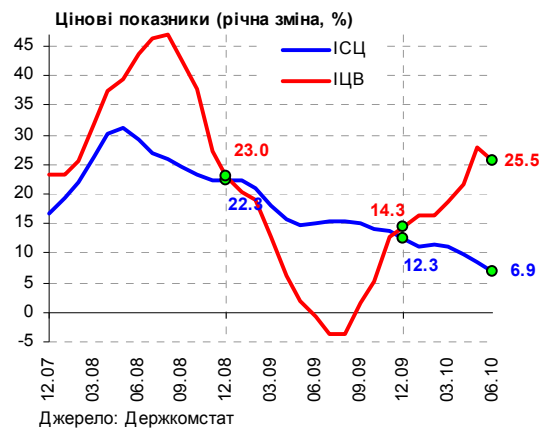
У 2010 році продовжується тенденція до уповільнення споживчої інфляції. У розрахунку до відповідного місяця попереднього року **приріст індексу споживчих цін** у червні 2010 року становив **6,9%** порівняно з 15,0% в червні та 12,3% в грудні 2009 року.

Разом з тим показник **приросту індексу цін виробників** продовжив прискорене зростання – до 27,9% у травні в річному обчисленні з наступним уповільненням до **25,5%** у червні. Зростання індексу цін виробників було обумовлено сприятливою кон'юктурою зовнішніх ринків. Зростання індексу цін виробників, яке розпочалося в другій половині 2009 року, поки що не призводить до суттєвого зростання споживчих цін, оскільки зростання заробітних плат у промисловості не прискорювало споживчого попиту через збільшення схильності до заощаджень, що зокрема підтверджується зростанням депозитів.

Низький попит упродовж 2009 року та першої половини 2010 року¹ був головним чинником уповільнення показника **приросту базового індексу споживчих цін** у річному вимірі до **7,6%** порівняно із 14,9% у грудні 2009 року.

Серед інших чинників, що сприяли зниженню інфляції, слід виділити достатньо помірне зростання цін на товари та послуги, що регулюються адміністративно (зростання з початку року на 3,3%, у 2009 році – на 16,2%), а також послаблення інфляційних очікувань, що засвідчило проведене в II кварталі 2010 року Національним банком України опитування ділових очікувань підприємств. Так, інфляційні очікування на наступні 12 місяців становлять 11,8% порівняно із 14,6% за результатами опитування в попередньому кварталі.

З іншого боку, фіскальна політика була спрямована на відновлення споживчого попиту, що обмежувало подальше зниження інфляції. Особливо

¹ Показник розриву ВВП, який відображає відхилення сукупного попиту в економіці від рівноважного рівня, у I кварталі 2010 року становив -4,9%.

стрімким було зростання видатків бюджету в травні поточного року, коли вони збільшилися порівняно з аналогічним періодом минулого року на 52,5%.

Варто також зазначити, що в умовах низького рівня інфляції попиту на початку 2010 року спостерігалися шоківі зміни цін через вплив факторів з боку пропозиції. Зокрема, у січні – лютому поточного року на ринку продовольчих товарів спостерігалось різке скорочення пропозиції, обумовлене несприятливими погодними умовами, що стало причиною стрибку цін на деякі продукти харчування. Однак у квітні – червні за цією самою групою товарів спостерігається таке саме різке зниження цін, що є відображенням корекції після надмірного зростання цін на початку року, яке співпало із сезонним зниженням цін.

Зовнішній сектор економіки (за оперативними даними)

За результатами січня – червня 2010 року **рахунок поточних операцій платіжного балансу** був сформований із **профіцитом** у розмірі **472** млн. дол. США (порівняно із дефіцитом у 835 млн. дол. США у відповідному періоді 2009 року). Хоча в I кварталі сальдо поточного рахунку ще було від'ємним, саме профіцит, що формувався в кожному місяці II кварталу, визначив формування додатного сальдо в цілому за перше півріччя.

Головним чинником такого покращення стану поточного рахунку було зростання **додатного сальдо торгівлі послугами** (до **1,9** млрд. дол. США у січні – червні 2010 року порівняно з **0,5** млрд. дол. США за відповідний період попереднього року). Визначальним чинником чого виступало збільшення надходжень від транспортування природного газу в **2,5** рази (за рахунок зростання як тарифів, так і обсягів поставок).

Обсяги експорту товарів за січень – червень 2010 року становили **23,4** млрд. дол. США, що на **32,7%** більше, ніж у відповідному періоді минулого року. **Обсяги імпорту товарів** за результатами першого півріччя 2010 року становили **25,4** млрд. дол. США, збільшившись на **31,8%** порівняно з відповідним періодом минулого року.

У першому півріччі 2010 року також склалось **позитивне сальдо за рахунком операцій з капіталом і фінансових операцій**, яке становило **4,0** млрд. дол. США, у той час як за перше півріччя 2009 року дефіцит становив **6,4** млрд. дол. США.

Водночас, з огляду на значні обсяги вільної ліквідності (у тому числі в іноземній валюті) та обмежений обсяг надійних позичальників на внутрішньому ринку сприяли продовженню тенденції до чистого погашення зовнішніх зобов'язань банківським сектором, тоді як операції реального сектору (з урахуванням кредитів прямого інвестора) були в значній мірі збалансованими. У цілому за перше півріччя 2010 року **сальдо за операціями з кредитами та облигаціями приватного сектору** склалося від'ємним на рівні **712** млн. дол. США, що майже в **6** разів менше, ніж за аналогічний період минулого року. Погашення відбувалися головним чином у I кварталі поточного року, тоді як покращення ситуації на зовнішніх ринках та стабілізація

економічного та політичного середовища в Україні протягом II кварталу поточного року дозволило повністю профінансувати зовнішні виплати за рахунок нових залучень.

З огляду на зазначені позитивні процеси, зведене сальдо платіжного балансу за січень – червень 2010 року сформувалося додатнім (у розмірі 4,4 млрд. дол. США), тоді як за аналогічний період минулого року був дефіцит у розмірі 7,3 млрд. дол. США.

Особливості реалізації грошово-кредитної політики

В умовах переходу до етапу посткризового відновлення та необхідності формування підґрунтя для забезпечення високих темпів економічного розвитку надалі перед грошово-кредитною політикою поставали нові виклики, а саме:

- *сприяння подальшому стримуванню інфляції через запобігання формуванню монетарних ризиків цінової стабільності* – головні виклики в цьому аспекті полягали в недопущенні розбалансування ситуації на грошово-кредитному ринку в умовах профіциту ліквідності;

- *стимулювання кредитної активності банків* – головні виклики в цьому напрямі полягали в тому, що попри поступове відновлення ресурсної бази та значний обсяг ліквідності банки не поспішали відновлювати активну кредитну діяльність;

- *запобігання формуванню ризиків та передумов, які призвели до виникнення фінансової кризи в 2008-2009 роках* – основні виклики в цьому аспекті полягали в значному рівні доларизації економіки.

Ліквідність банківської системи та операції з її регулювання

Досягати визначених цілей та пріоритетів грошово-кредитної політики в першому півріччі доводилося в умовах профіциту ліквідності, який мав структурний характер. Природа профіциту ліквідності була пов'язана з розширенням депозитної бази банків та відновленням Національним банком України викупу іноземної валюти в резерви в умовах збереження впливу на грошово-кредитний ринок з боку фіскальних чинників, зокрема *купівлю Національним банком України державних облігацій України*, обсяг яких у першому півріччі 2010 року за номінальною вартістю становив 26,6 млрд. грн.

Обсяг коррахунків банків у II кварталі збільшився на 40,9%, або на 11,4 млрд. грн., тоді як у I кварталі – на 16,4%, або на 2,9 млрд. грн. У цілому за перше півріччя поточного року цей показник збільшився на 64%, або на 11,1 млрд. грн. – до 28,6 млрд. грн.

В умовах структурного профіциту ліквідності Національний банк України постійно вживав заходів щодо запобігання формуванню монетарного навісу, який створював би ризики розбалансування ситуації. Це виявлялося як у постійному здійсненні мобілізаційних операцій (залишок мобілізованих коштів в певні періоди перевищував 20 млрд. грн.), так і в мінімізації обсягу підтримки ліквідності банків через механізми рефінансування.

Більшою мірою мобілізація коштів відбувалася **через розміщення депозитних сертифікатів Національного банку України** – обсяг таких операцій у першому півріччі 2010 року становив **115,0** млрд. грн.

Також зростання ліквідності банків стримувалося за рахунок проведення Національним банком України операцій з двостороннього котирування державних облігацій України. Так, під час проведення операцій з **двостороннього котирування державних облігацій України** у першому півріччі 2010 року банкам було **продано** державних облігацій (за номінальною вартістю) на суму **7,5** млрд. грн., а **придбано** – на суму **2,7** млрд. грн.

Ураховуючи, що профіцит ліквідності, який склався на грошово-кредитному ринку в поточному році, мав структурний характер, Національний банк України зобов'язав банки з 01.05.2010 формувати увесь обсяг обов'язкових резервів на окремому рахунку в Національному банку України (до цього на окремому рахунку банки формували 50% від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування).

На фоні масштабного проведення мобілізаційних операцій обсяг підтримки ліквідності через надання нових кредитів рефінансування в першому півріччі 2010 року був незначним і становив **3,9** млрд. грн.

Утім, проводячи значні за обсягами мобілізаційні операції, Національний банк України водночас підтримував ліквідність банківської системи на досить високому рівні, який дозволяв банкам відновлювати кредитну активність. Однак через значні кредитні ризики банки суттєву частку вільних ресурсів спрямовували не на кредитування реального сектору економіки, а у фінансові інструменти, зокрема в державні цінні папери та депозитні сертифікати Національного банку України.

Через це в середині другого кварталу, коли ознаки покращення ситуації набули більш сталих обрисів, а на споживчому ринку сформувалася дефляційна тенденція, з метою подальшого стимулювання кредитної активності банків Національний банк України вдався до поступового пом'якшення грошово-кредитної політики. Також враховувалося, що:

- кошти, які вивільнювалися, не створювали додаткового інфляційного або девальваційного тиску, свідченням чого є динаміка споживчих цін та ситуація на валютному ринку в цей період. Водночас такі дії додатково стимулювали банки більше уваги приділяти кредитуванню реального сектору;
- привабливі умови розміщення сертифікатів Національного банку України (ставка за якими доходила до 9% річних) не лише відтягували вільні ресурси банків з кредитного ринку, а й стимулювали залучення в Україну короткострокових спекулятивних капіталів, метою якого є не інвестування в економіку, а отримання швидкого прибутку за рахунок Національного банку України;
- тенденція до збільшення вкладів населення в банках мала стабільний характер і не потребувала додаткових процентних стимулів.

Пом'якшення грошово-кредитної політики виявлялося насамперед у зменшенні масштабів проведення мобілізаційних операцій та зниженні відсоткових ставок Національного банку України (у тому числі облікової).

Зокрема, місячний обсяг операцій з розміщення депозитних сертифікатів Національного банку України зменшився з 25,1 млрд. грн. у квітні до 16 млрд. грн. у червні поточного року.

В травні Національний банк України припинив мобілізувати кошти банків через здійснення операцій двостороннього котирування державних облігацій України.

Відсоткові ставки та процентна політика Національного банку України

Разом із заходами з регулювання ліквідності здійснювалася і **процентна політика** Національного банку України. Так, з метою сприяння закріпленню позитивних тенденцій на грошово-кредитному ринку та створення стимулів для поліпшення ситуації в реальному секторі економіки Національний банк України з 8 червня 2010 року **знизив облікову ставку**, яка є базовою щодо інших процентних ставок Національного банку України, до рівня **9,5%** річних. До цього її рівень з 12.08.2009 становив 10,25%.

Відповідним чином коригувалися і ставки за активними та пасивними операціями Національного банку України. Зокрема, **середньозважена процентна ставка за операціями з рефінансування** в першому півріччі 2010 року становила **12,3%** і була нижчою за середньозважену ставку як в цілому за 2009 рік (16,7%), так і за середньозважену ставку рефінансування в будь-якому місяці минулого року. **Середньозважена ставка за мобілізаційними операціями** за цей період (5,3%) також була меншою, ніж середньозважена ставка за 2009 рік (6,6%).

Результатом проведення такої політики було **підтримання тенденції до зменшення вартості коштів** на усіх сегментах грошово-кредитного ринку. А саме **відбулося зменшення вартості:**

депозитів – у національній валюті з 14,0% у грудні 2009 року до **9,6%** у червні 2010 року, в іноземній валюті – з 9,5% до **7,8%** відповідно;

кредитів – у національній валюті з 19,6% у грудні 2009 року до **14,1%** у червні 2010 року. Водночас вартість кредитів в іноземній валюті за цей період збільшилася (з 10,2% до **13,9%**), що відображало політику Національного банку України на зменшення привабливості операції в іноземній валюті порівняно з угодами в гривні;

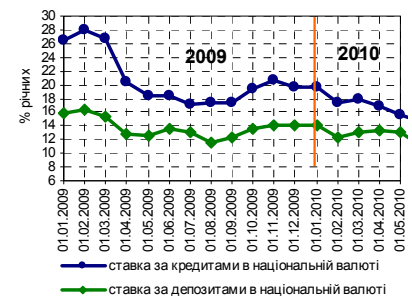
за угодами на міжбанківському кредитному ринку – до **2,5%** (за кредитами овернайт **1,3%**) у червні 2010 року порівняно із 7,0% річних у грудні 2009 року (за кредитами овернайт – 3,3%).

Монетарна база та широкі гроші

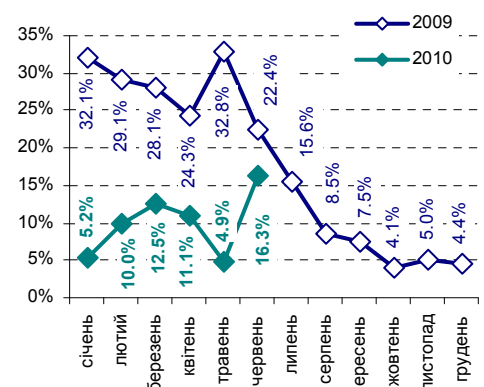
Позитивна динаміка показників реального сектору створювала підвалини для підвищення попиту на гроші та, відповідно, зростання монетарних показників.

Більш ліберальний характер проведення грошово-кредитної політики в травні та червні

Динаміка середньозважених процентних ставок за кредитами та депозитами у 2009 – 2010 рр.

Темпи приросту монетарної бази (до відповідного місяця минулого року)

відобразився і в динаміці показників грошової пропозиції. Так, обсяг *монетарної бази* в червні збільшився одразу на 8%, що визначило показник її зростання з початку року в розмірі **12,6%**. Продовжилася тенденція до збільшення темпів приросту монетарної бази *в річному вимірі* – за станом на кінець червня показник приросту монетарної бази до відповідного місяця минулого року збільшився до **16,3%** порівняно із 11,9% у травні та 4,4% на початок року.

Також у другому кварталі відбулося прискорення темпів розширення *грошової маси*, обсяг якої стосовно початку року збільшився на **9,5%** – до **533,5** млрд. грн. У *річному обрахунку* темпи приросту грошової маси в червні збільшилися до **12,9%**, тоді як на початок року та в січні вони були від’ємними (мінус 5,5% та мінус 2,6%, відповідно), а протягом лютого – квітня вимірювалися однозначними числами.

Головним чинником збільшення грошової маси було збільшення обсягу депозитів. Розширення депозитної бази в першому півріччі 2010 року набуло характеру сталої тенденції і засвідчило поступове відновлення довіри економічних агентів до банківської системи. Причому якщо на початку року (у січні та лютому) відбувалося лише зростання депозитів населення, то починаючи з квітня сформувалася тенденція до збільшення коштів і юридичних осіб.

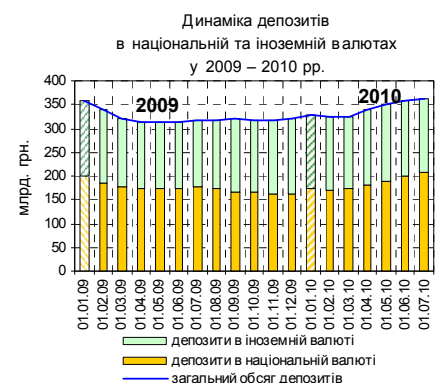
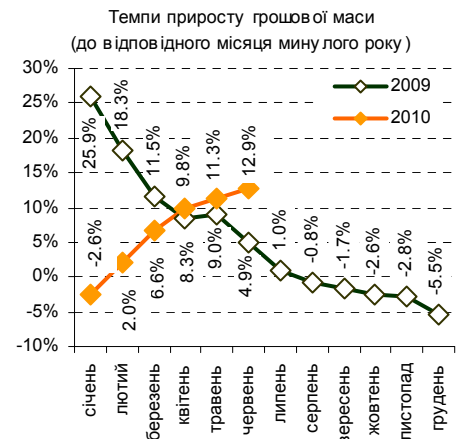
Загальний обсяг депозитів у першому півріччі 2010 року збільшився на **11,0%** – до **363,8** млрд. грн. Зростання депозитів відбулося за рахунок коштів як у національній, так і в іноземній валютах. Водночас приріст коштів у *національній валюті* (на **18,8%** – до **206,2** млрд. грн.) більше ніж у вісім разів перевищував відповідний показник за коштами в *іноземній валюті* (на **2,3%** – до **157,7** млрд. грн.).

Темпи зростання депозитів населення більше ніж у два рази випереджали аналогічний показник за коштами юридичних осіб. З початку року обсяг *депозитів фізичних осіб* збільшився на **13,7%** – до **240,5** млрд. грн. А їх приріст у *національній валюті* (**23,7%**) більше ніж у чотири рази перевищував відповідний показник за коштами в *іноземній валюті* (**5,0%**).

Зростання обсягу *депозитів юридичних осіб* з початку року на **6,0%** – до **123,3** млрд. грн. відбулося виключно за рахунок коштів у *національній валюті* (збільшення на **12,2%**), у той час як кошти в *іноземній валюті* зменшилися на **5,1%**.

Поряд із постійним припливом депозитів у банківську систему відбувалося і покращення їх строкової структури. *Питома вага довгострокових депозитів у загальному їх обсязі* за перше півріччя 2010 року збільшилася з 24,4% до **26,4%**.

Постійний приріст вкладів у банківській системі свідчить про відновлення довіри до банків, а його валютна структура (особливо в частині вкладів

населення) – про посилення довіри до національної грошової одиниці та зниження девальваційних очікувань.

Про поступове усунення впливу девальваційного чинника на очікування економічних агентів та зростаючу довіру до національної грошової одиниці свідчить стабільно низхідна динаміка (починаючи з лютого 2010 року) розрахункового показника **доларизації економіки** – за станом на 01.07.2010 він становив **29,6%**, порівняно із 31,7% на початок року.

Поряд із поверненням депозитів у банківську систему на збільшення обсягу грошової маси впливала динаміка її іншої складової – **готівки поза банками**, обсяг якої з початку року збільшився на **7,2%** – до **168,3** млрд. грн. Разом з тим, з огляду на випереджувальну динаміку темпів зростання депозитів порівняно із готівкою, відбувалося покращення структури грошової маси. **Питома вага готівки в структурі грошової маси** з початку року зменшилася з 32,2% до **31,5%**.

Кредити

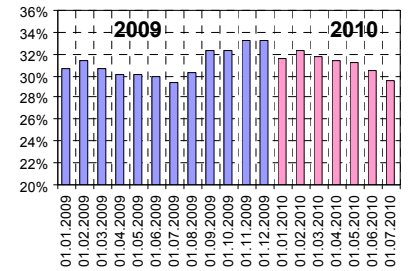
Забезпечення внутрішньої та зовнішньої стабільності грошової одиниці, а також пом'якшення монетарних умов створювали необхідні умови для підвищення кредитної активності банків. Утім, цього виявилось недостатньо для повноцінного відновлення процесів кредитування. Фінансовий стан значної кількості позичальників залишався важким, і банки відчували труднощі з пошуком надійних позичальників. А кредитні умови, як засвідчило проведене у II кварталі Національним банком України опитування ділових очікувань підприємств, продовжували оцінюватися респондентами як жорсткі.

Утім, окремі позитивні моменти мали місце. Так, **обсяг залишків кредитів в національній валюті (без нарахованих доходів)** з початку року збільшився на **1,1%** – до **335,4** млрд. грн. Цьому сприяло збільшення залишків за кредитами, наданими юридичним особам, які демонструють незначний помісячний приріст, починаючи з лютого поточного року. Попре це, за підсумками першого півріччя 2010 року **загальний обсяг залишків кредитних вкладень (без нарахованих доходів)** у першому півріччі 2010 року зменшився на **3,9%** – до **655,5** млрд. грн. за рахунок зменшення залишків за кредитами в іноземній валюті – на **8,7%** – до **320,1** млрд. грн.

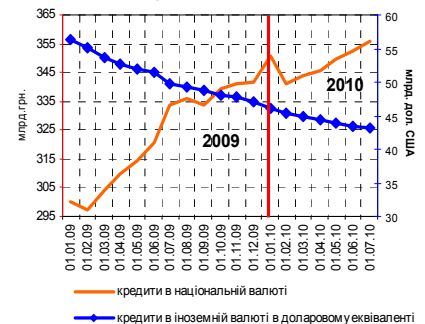
Довідково: зниження обсягів кредитування спостерігалось за позиками як юридичних, так і фізичних осіб. Обсяг залишків за кредитами, наданими **юридичним особам (без нарахованих доходів)** у першому півріччі 2010 року знизився на **1,0%** – до **455,7** млрд. грн. Обсяг залишків за кредитами, наданими **фізичним особам (без нарахованих доходів)** за цей період зменшився на **10,0%** – до **199,8** млрд. грн.

Певним чином погіршилася і термінова структура залишків кредитних вкладень. Про це свідчить зниження **питомої ваги довгострокових кредитів** у загальному їх обсязі, яка в першому півріччі 2010 року знизилася до **61,2%** порівняно із 62% на початок року.

Динаміка рівня долларизації у 2009 – 2010 рр.

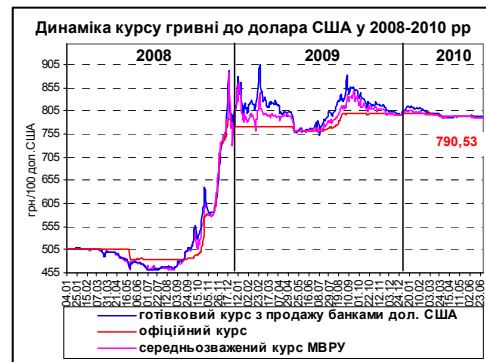
Динаміка кредитів за видами валют у 2009 – 2010 рр.

Водночас слід відзначити, що питання відновлення на належному рівні процесів кредитування потребує подальших скоординованих дій Уряду та Національного банку України. Як засвідчила практика, стимулюючі монетарні та пруденційні заходи центрального банку без належної підтримки з боку інших складових економічної та фінансової політики не дають змоги отримати бажаний ефект.

Валютний ринок та обмінний курс

Упродовж першого півріччя 2010 року на міжбанківському валютному ринку спостерігалось суттєве збільшення валютної пропозиції, спричинене насамперед зростанням обсягів надходження іноземної валюти до країни. Наслідком зазначеного стало стійке домінування пропозиції іноземної валюти над попитом на неї. Усього в першому півріччі 2010 року *чистий* обсяг пропозиції іноземної валюти становив майже 4,5 млрд. дол. США проти *чистого* попиту в 6,2 млрд. дол. США, який спостерігався у відповідному періоді минулого року.

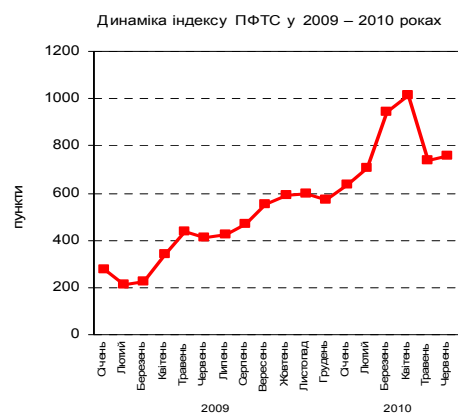
Завдяки вищезазначеному протягом першого півріччя 2010 року курс гривні до долара США на міжбанківському валютному ринку зміцнився на 1,09% – до 7,9053 грн. за 1 дол. США. Укріпленню гривні не завадило навіть певне зниження в червні ділової активності, притаманне цьому літньому місяцю. Відповідно укріпився й *офіційний курс гривні*: відносно долара США – на **0,98%**, а відносно *євро та російського рубля* – на **15,76%** та **4,0%** відповідно.

Позитивна динаміка валютного ринку дозволила Національному банку України не тільки мінімізувати свої від'ємні валютні інтервенції, але й відновити купівлю іноземної валюти. Протягом першого півріччя 2010 року ним було куплено 5 786 млн. дол. США (в еквіваленті). Загальне додатне *сальдо інтервенцій Національного банку України* за перші шість місяців поточного року становило **2 546,4** млн. дол. США (в еквіваленті), ураховуючи підтримку платежів НАК “Нафтогаз України” за його зовнішніми контрактами.

Додатні валютні інтервенції Національного банку України сприяли збільшенню *міжнародних резервів* на **11,4%**. За станом на 01.07.2010 їх обсяг дорівнював **29 523,5** млн. дол. США (в еквіваленті). Цього було достатньо для фінансування майбутнього імпорту товарів та послуг протягом 5 місяців.

Фондовий ринок

За результатами січня – червня 2010 року на організованому фондовому ринку України *індекс ПФТС*, що відображає коливання цін на акції найбільш привабливих підприємств, зріс у порівнянні з початком року на **185,83** пункту або на **32,44%**, і за станом на 01.07.2010 становив **758,74** пункту.

Загалом за 6 місяців 2010 року *обсяг торгів на ПФТС* зріс у 4,9 раза та склав майже **27,3** млрд. грн.

Головним чинником такого збільшення було суттєве зростання обсягів торгів облігаціями внутрішньої державної позики, а також муніципальними цінними паперами. Так, протягом січня – червня 2010 року порівняно з відповідним періодом 2009 року обсяг торгів:

- *облігаціями внутрішньої державної позики* – збільшився в **15,0** разів – до **24 620,23** млн. грн.;
- *акціями* – зменшився в **1,4** раза – до **1 807,88** млн. грн.;
- *корпоративними облігаціями* – зменшився в **2,1** раза – до **629,72** млн. грн.;
- *муніципальними цінними паперами* – збільшився у **20,3** раза – до **117,30** млн. грн.

З початку року Міністерством фінансів України було *розміщено ОВДП* на загальну суму **30 384,97** млн. грн., **середньозважена дохідність** за якими становила **13,70%** річних. З них:

- сума коштів, що надійшла до Державного бюджету України протягом січня – червня 2010 року за результатами проведення аукціонів з первинного розміщення ОВДП становила 23 994,97 млн. грн., з середньозваженою дохідністю 14,82% річних.
- випущено ОВДП для збільшення формування статутного капіталу банків протягом цього періоду на загальну суму 6 390,00 млн. грн., з середньозваженою дохідністю – 9,50% річних (випуск проводився тільки в лютому та березні).

У порівнянні з попередніми роками суттєво збільшився *загальний обсяг ОВДП, що знаходиться в обігу за сумою основного боргу*, який за станом на 01.07.2010 становив **105,1** млрд. грн., з яких 65,0% – у власності НБУ, 29,2% – банків, 3,1% – інших суб'єктів і лише 2,7% – у власності нерезидентів.

Перспективи розвитку грошово-кредитного ринку

Національний банк України, здійснюючи регулювання грошово-кредитного ринку в умовах поступового виходу економіки України з кризового стану, проводитиме гнучку та виважену грошово-кредитну політику, спрямовану, з одного боку, на упередження ризиків для стабільності національної грошової одиниці, а з іншого – на підтримку відновлення банками процесів кредитування реального сектору.

З огляду на затвердження 28 липня 2010 року Радою директорів Міжнародного валютного фонду Програми надання Україні кредиту “Стенд-бай”, дії у царині грошово-кредитної політики будуть зумовлюватися виконанням завдань та критеріїв ефективності Програми, визначених у Меморандумі про економічну та фінансову політику.